

Landskap: Skåne Upptecknare: Sigfrid Jonsson, Höör
 Härad: Frösta Berättare: " "
 Socken: Höör Berättarens yrke: f. d. vagnmakare
 Uppteckningsår: 1958 Född år 1880 i Höör

Huv. byn Jularp fått sitt namn. s. 1.

Vagnmakerilära. s. 2.

Beskriv. av backstugusittans hus
 o. försörjning. s. 4.

Prälgården i Höör; tjänstefolk och arbetet
 på gården m. m. s. 7.

Skarvader. s. 14.

Lantbruk. s. 17.

Träskomakare. s. 19.

Kronogille. s. 20.

Kredit systemet. s. 21.

Lärandöven. s. 22.

Gödsling av åkerjorden. s. 23.

Mötesplats för ungdom. s. 24.

De första galoskorna. s. 24.

Originell kläddes m. m. s. 27.

Skriv endast på denna sida.

Jag får härmed börja med en fråga till mej skålv
och till alla namnforskare över gamla bynamn å
dess uppkomst. Vi har här i Höörs socken en gammal
by med namnet Jularp som det nu stavas med j, mån
i äldre tider stavades Jularp med Jj, vilket styrker min tro
att byns namn har sitt ursprung från äldre tider då alla
byns invånare var hantverkare jämte sina små lantbruk.
I min skoltid var alla i Jularp murare om somrarna och
om vintern var samma människor hjulmakare dom gjorde
rullbörshjul årkärrehjul å grova bolstervagnshjul, träfärdiga
utan någon slags ring, varken om nav eller ytterring. Ock så
på vårmärknaden i Lund läste dom sina hjul i sin egen
tillverkade fyrehjuliga vagn så kallad sköpvagn utan
fjädrar många gånger med träaxlar med en järnshena
infäld i underkant för slitack å en sprint i stället för mutter
å så kördes det till Lunda stad å där bjöds hjulen ut till
högade spekulanter, till att börja med till efter den tiden
höga priser mån man lät ju alltid pruta med sej, som -

2)

ACC. N:R M. 14536:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

brukligt var på den tiden, å regel på eftermiddagen hade alla hjulen rullat över till en slättbos något mera bastanta kärra. Min fader kom i Vagnmakarlära till Lund år 1855 å stod där i lära i 4 år vilket fordrades då, å ifrån den tiden brukade han tala om Hjularps bönderna som stod på torget å sålde hjul å inte kunde väl han tänka då att han skulle komma som vagnmakare i samma socken som dessa bondhantverkare, å bliva deras konkurrent. Far kom sedan till Roskilde i Danmark som praktiserand vagnmakare^{i 7 år}. varåfter han köpte en fastighet i Höörs by som det hette på den tiden, å satte upp eget vagnmakeri, å då fanns icke en enda fjädervagn i hela Höörs socken, å inte en smed som kunde smida en riktig vagnsfjäder eller axel hållre, män i grannsocken var en smed som hade varit ute å prackiserat lite i världen å sedan dom blev bekanta tillkom dom första fjädervagnarna i Höörs socken. Till finare vagnar importerades franska helpatentaxlar å dito fjädrar, till kupevagnar å viktoriavagnar, m. f.

När vi vagnmakare å smeder hade en vagn färdig bjöd bonden som beställt vagnen på vagnsgille, den skulle nämligen provköras först innan den blev mål-
lad, å då fick vi hantverkare en riktig regål åktur den skulle lässas så många som fick plats i såtana hålst smederna där bak för dom brukade vara tyngst å så rash fart på krakarna å hålst på knaggliga vägar som det var i regel på den tiden, man skulle ju prova fjädrar å axlar så dom höll utan någon sättning på något vis för då fick den gå tillbaka ^{till} verkstaden å då blev inget gille av för den gången för det fick ju rättas till innan den blev mål-
lad så fick var å en gå mopen hem var till sitt, män var allting bra utan anmärkning blev det inte mer arbete den dagen utan då blev det ett ordäntligt skrovmål för alla hantverk-
arna. för det måsta bruna bönor å bräckt skinka samt sviskonsoppa med röda sagogrön å snapps till maten å ett lyca till med vagnen å sen alla var ordentligt förplägade å kaffet inmundigat. blev det ofta en sväng om på stuegalved
efter harmonika

I min barndom hade vi så kallade backstugosittare fattigt folk som kunde få arendera en bit jord för några dagsverk om året från bostället eller prästgården vilket var fallet här i Flöör, som jag minns en dräng som ville gifta sig mån en dränglön på den tiden var inte mycke att gifta sig på. Så kunde dom se ut sig en backahålla mot söder vilket alltid var trevligast å där kunde dom gräva rätt ner i backen å lava upp en vägg av grova kullerstenar som i regel blev när hacket i backen var gråvt så det ju billigt att uppföra en sådan mur, å framsidan var i regel av trä, med hemma strukna lerstenar innan om tråväggen som sedan i regel blev klädd med en tunn brädklätsel å så kunde dom handla till sig några årgångar dagliga tidningar från prästgården å tapetsera med vilket var både varmt å praktiskt för i brist på annat kunde man läsa gamla nyheter å barnen kunde gå å stava sig till lite å öva sig i innanläsning allt efter ålder å storlek för skrift var det i alla höjdläge. Ja å taket blev i regel utav långhallm, å innersta kammaren fick

tjänstgöra som källare å skäfferi vilket också var praktiskt, i köket som man steg direkt in i när man öppnade enda dörren som fans utvändigt på huset, där var öppen skorsten så det gick fint att röka fläsk å korv både för eget å nästans behov, spiselhällen under skorstenen var jord av tuchtad sandsten, i stugan fans en såkallad sätt ungn som bestod av fyra ljutna järnskiivor som eldades utifrån spiselhällen i köket å utgorde enda värmespridare i lägenheten bestående av stuga å lillstuga med öppen dörr emellan innerkammaren var helt åtskild från värme gällvet var av stammpad lera med en aning slagen Ignabergakalk, vilket gjorde att det verkade ganska vitt när det så varje söndagsmorgon blev städat med en mjuk riskväst å bestrött med vit sand å nyhackat ene verkade så hemtrevligt å fridfullt å sådan doft, ja då var det till att njuta söndagsvilan. Vi kan kalla vår bachstugosittare här för Nils Persson en skötsam å arbetsam man som kunde lite av varje, å en liten måll gumma hade han som alltid var villig och hjälpsam om någon granne behövde hjälp vid slakt å dylikt, en husålls gris hade dom flästa på den tiden till jul. Om vintrarna gjorde Nils gärna enekorpar å riskvästar å om våren blev det fina björkvispar

som skalades medan saven var i riset, först å främst skulle prästgården förses med alla dessa förnödenheter å sedan var det alltid köpare till Nils Perssons starka potatiskorgar så han behövde aldrig vara arbetslös å matrial till korgar å kvastar fans det gott om på prästgårdens enefälader så det var bara att gå ut om dörren å välja ut å skära lagom storlek på enekäppar å gå hem med en knippa sådana på ryggen å kasta på köksgolvet å börja å fläcka å fläta korgar, materialet kostade intet, av avfallet blev gott å pråktigt rökverk för fläsk å korv, Ted till hushov kunde Nils samla i vängen sedan Prostén hade skogat, var det alltid grenar att knista av å rotkorgar att bryta upp som lite sönderflächta var dra att stoppa inn i sättungnen dom höll god värme å var hårda att bränna på. Det var en god å säker tillgång på arbetskraft för prästgården med några sådana småtorpare, för på den tiden brukade alltid prästen sköta sitt lantbruk som hörde till prästgården. Ja så enkelt å bekymmersfritt kunde mäniskor draga sej fram på den tiden det var inte mycke påningar dom rörde sej med inga lån i banken som skulle amöteras å förrantas. Vaxlar var inte uppfunna

Prästgården i Flöör var en ganska stor lantgård i våra trakter, annars var det måst småställe med ett par hästar å behövdes fler dragare blev det i regel ett par oxar. Men prästgården hade minst två par kraftiga hästar dessutom alltid ett par unghästar gänte ett par dragoxar med halv-meters långa horn som såg mycke inponerande ut men såvliga var dom, men för plogen på härrmarkerna var dom oöverträffade, å prästgården hade mycke härrmarker så nog fick dom göra skäl för födan, i regel fanns det minst tio mjölkande kor å en fem sex sinkor å en tjur på ett par år, längre vågade de sällan bhålla den, sen brukade dom bli lite kinkiga till humör et, dessutom fanns alltid en tio stycken ungdjur, så det var rätt så jobbigt för en vaktepåg att hålla reda på alla dessa djur nära stängsel för åkrarna fanns inte, så på somrarna när alla djuren skulle drivas på bete åt vågarna som gick igenom åkrarna var det ogörligt för en påg på en 10 a 12 år att klara, mån så fanns det en gammal fåhund på gården som djuren hade en väldig respekt för tillockmed tjuren vågade inte

oponera sej för han bet å de hårt om dom inte höll sej på vägen å han var allestädes närvarande så utan hunden hade aldrig gått att klara så många djur dom skulle först drivas till vattnings till en damm nedan för gården å sedan på bete på fåladden, då skulle ju korna vara mjölkade på morgonen sedan drivas på bete på fåladden dit det var nära en kilometers väg å så drivas tillbaka på kvällen för vattning å mjölkning så dom låg alltid inne om natten, så då fick hund å vakter på vila några timmar, sedan tidigt på morgon var det att ta ranselen på ryggen med matsäck för två för dagen, för hunden fick ju också göra skål för födan dom två var ju så gott som kompisar å goda vänner var dom å ingen av dom kunde klara sej ensam men med förenade krafter gick det bra å sällskap hade dom av varann, annars hade det nog varit ganska trist många gånger i synnerhet när det var dåligt väder, plask genomvåta var dom många gånger men när man är två å delar juvt å lett, häns livet alltid lite lättare, barfotade var dom båda sommaren igenom

Prosten Hovström i Flöör var gämt sitt prästhall en intreserad å dugande jordbrukare å många tjenare hade sin utkomst från gården, alla tjenare på den tiden fäste sej för året om det var dräng eller piga, som det hette då, män i flästa fall blev det år för år med samma pärsonal. För det första var det fördrängen sedan var det två stora drängar^{en} dräng^{pråjke} på en 16 a 17 år som fick gå som elev å i regel en bondson som skulle lära lite skick å seder, en rycktare eller kreatursskötare som det nu heter. Bland kvinnfolken hade vi först Mamsellen som hade överinseende över hela huset, sedan två vuxna pigor och om sommaren en janta som också hon från någon större bodgård som behövde lära lite av varje. Alla tjenare åt vid långbordet i köket där fanns väggfasta bänkar vid ena långsidan å ena gaveländan där fördrängen tronade å det var hans lott att skåa brödet åt alla, vilket inte var så lite slitsamt utav stora hembakade kaker med malle i. å sedan då mamsellen satt sig vid andra bordsändan å hennes under-

lydande vi den andra långsidan på en lös långbenk
å då alla var bänghade skulle ^{allas} knäppa sina händer å
så läste fördrängen högt å tydligt en bordsbön som kunde
väjra allt efter dagens betydelse. å från, bords skulle den
yngste läsa å då först, fick alla resa sej från bordet, sen gavs
ut order vad som skulle uträttas för dagen, till middagen ha-
de allt manfolk en timmas vila inberäknat maten, män kvinn-
orna fick hugga i med disken med samma å sedan var det göra
mål utan uppehåll till sena kvällen, det var arbetsfyllda dagar
på den tiden för alla parter både ute å inne inga nutida bekväm-
ligheter på något vis, alla rummen i hela stora ^{Prost}gården hade
skurgolv å på vintren alla ungnar eldas å ses till dagen lång
å där skulle bakas å bryggas dom bryggde skålv maltdricka, tvätt-
as strykas å manglas, alla tjenare skulle ha allt sådant fritt
det hörde till lönen å alla skulle ha sina sängplattser med
tillbehör, härskapet skålv var fyra två studerande söner
som skickades mat till, dom studerade i Lund. Till jularna
slaktades alltid två bastanta grisar på cirka 150 klg. styck.

ock en bra gödkalv på minst 200 kg. av svinblodet blev måst blodkorv å pudding, av kalvblodet blev palltbröd så allt togs tillvara å allt gick åt till stora hushållet, herrskapet åt alltid för sej skålv i lilla salen å ofta var det någon matgäst, stor församling å därtill N. C. Munkarp som aneks å ofta var det någon främmad hästskjuts på gården å inte var det många som körde mot hemmet utan att ha blivit bjuden på något tillockmed hästen, om inte annat så en spann vatten, sådan var tiden då, ingen hade brott, det som inte blev gjort i dag fick vara till i morgon. Prostinnan satt för det måsta med fint handarbete, en ovanligt präper å ordningsfull mäniska, så mamsellen fick alltid order av henne vad som skulle uträttas i huset. På eftermiddagarna tog ofta Prosten sej en promenad ut åt markerna å tittade om folket och om jordens skötsel, alla kårmarkerna lät han täckdika å grusa så dom blev förvandlade till rikligt bärande åkrar, dom som förut legat för fåfot i många år, bara varit bebrukna med såvor vilket gjorde att gården födde dubbelt

så mycke djur som då Prosten tillträdde gården, på hemmvägen från markerna kom han gärna in om i min faders vagnmakeri verkstad alltid var det något som behövdes på gården om inte annat så ett träorder eller två då potatis skulle sättas dom tyckte han lämnade bättre fåra efter sej än järnårder så potatisen blev gämnare, å allt sådant gav han akt på, å då kunde han få syn på små träarbete som jag hade gjort (jag gick i skolan då) å kunde han seja till min fader, ja män kunde inte Sigfrid få komma upp å hålla mej lite sällskap på min verkstad (han hade skålv en liten snickeriwerkstad på södra vindsgården) det är inte så lätt att vara ensamman när man skall sättsamman något han höll nämligen på med en bokhylla, å det låt jag inte seja my mer än en gång, å efter den dagen var jag ofta gäst i Prostgården det fanns en liten fin svarv också som vi tillsammans svarvade alla möjliga småsaker, å alltid blev jag bjuden mat tillsammans med herskapet, att vi trivdes tillsammans kunde jag förstå av Prostinnans yttrande en dag vid matbordet då hon sa nu har du riktiga sötbrödsdagar då du får ha Sigfrid här, ja vi kommer alltid

överens sa Prosten, å jag slog ju blygt ner ögonen å våga ingen
ting seja. men därav har det nog kommit sej att jag efter den
dagen alltid intreserade mej vad som skedde på den gården.
Fördrängens kammare var i samma länga som bryggphus å tvättstuga
å magelbod, mån dom andra drängarna hade en kammare i häststallet
utan eldstad, likaså ryckturen han låg i kostallen å skulle alltid
vara tillreds ifall något fattades djuren. Pigorna hade ett vindsrum
över köket. Klöver å timote var inte brukligt att så på åkrarna då, utan
där skulle sås säd, så höshörden blev alltid wildgräs så i stora
vången som bestod måst av stora gammla ekar, där fick pigorna
gå å risa råvsa å plocka upp alla nerfallna gren från vintern, sedan
vid midsommartid ^{fick} drängar å torpare häröver med lie var enda
tuva det var ju måst örter å annat wildgräs så det skulle råvas samman
med en gång å stachas det brände alldrig samman som klöver, men
o vilken doft ett sådant wildhå hade, sedan var det stora prästdam-
men som skulle tömmas två gånger om året för höstnad, mån det
var ju mera mindervärdigt gräs mån inbrakte ju ändå en 10 stora
lass hö, all säd skulle tröskas för hand med slagor. Nu är alla
prästgårdens stall å uthus nerrivna å jorden ligger öde

Här i Höör har vi alldrig haft någon smed som har kunnat smida liar eller andra eggverktyg, det är nog måst jöingar förbehållet. Här brukade komma en sådan ägga smed som han själv kallade sej, ifrån Jöingehärad till vårt marsmånads marknad, han hade liar i alla storlekar, långa tvåeggade hjul~~mar~~svor navar, rösjer slättejärn bannknivar å alla möjliga verktyg för träskomakare å alltid lika lätt å ^{om året}praktigt bett i alla verktyg. Vi hade 4 rätt stora marknader i Höör där allt möjligt salubjöds, först å främst kreatur, där bytades kor köptes å såldes å kreaturstorget var strax utan för gåsgivargården, å dem måste affärer skulle beseglas med liköp, den som tog mot pångar skulle bjuda, så var det ju bara att titta in om dörren, det var ju som sticka huvudet i en bikupa där var liv å lej å alla såg glada ut, På torget var en riktig gata med salustånd vid båda sidor med allt möjligt krams å nyttiga saker också, kläder både under å ytter kläder å karramållstånd utan all ände, slaktarstånd med långa köttpachar med kött upplavat till påseende sådana stånd kunde vara ett tiotal, dom kom från andra orter också, å priserna hölls nere

av dessa uttaringar så dom var illa sedda av Höörs slaktarna, det var ju rent fabulöst så billigt med köttvaror då rena biffköttet 90 öre kilogrammet å köttletten samma pris kalopshött 35 a 40 öre kilogrammet kalvstek 35 öre kilo å bringa 25 öre, i regel höppte man en fjärding som man sade, en fjärdedels kalv å var då levern kvar kunde man få den till på handlen, ingen visste riktigt hur man skulle använda den. Dom måste tjänare fåste sej ju för året, å då kunde dom få en femma i festpängar de var liksom till på nock, å så bjöds dom oftast på mat å under tiden utfrågades dom så mycke som möjligt hur förra husbondefolket varit o. s. v. å under tiden gav dom akt på hur dom åt, gick det undan med fart, ja då var inte tvivel om någon städsla, mån gick det såvligt å sachtå då var det ovist om man hade bruk för en sådan pårson. ja då var det ja jag vill inte bestamma mej nu hom igen om 8 dar. Men blev det städsla gjorde tjänaren förbehåll på ledighet på varje marknadsdags eftermiddag om det var piga eller dräng, det fans ingen annan semester då. Allt husbondefolk tog till marknads på förmidagen å tjänarna på eftermiddagen å då i regel blev

det minst ett regält slagsmål, här mot kväll, det var hantverkare å bonddrängar som rök ihop om flickorna eller nåt annat brännbart ämne, det fans ju ingen annan sport då å något måste ju göras. Men nu är det sport på alla fasoner men inga marknad å inga liesme smedar å inga vagnmakare å inga träskomakare inga tunnbindare inga sadelmakare inga hantverk över huvudtaget som för ingen vill lära nåt hantverk, inga torpare knappast en häst, mycke jord ligger tigger öde, vart här går vi, bara bilar å motorfordon, en ny tid som vi gammle inte riktigt förstår, dyrt å bekymmersamt att leva för dem som inte kan vara med i farten. Men jag tror jag får instämma med en gammal man i min ungdom när träcycklarna börja komma i bruk. Han sa påga köre inte så fort för ni kommer så fort till ånner, ett sant ord som tåler att tänka på.

Här i denna trakten är det i regel mindre lantbruk, man be-
dömde i regel ställena förfäfter hur många dragare dom behöv-
de, det är ju måst lätta jordar mera småsten än lera, å så för
det måsta en del härrjord, å min ungdom vid sådana ställen
med mycke härr hade dom alltid ett par oxar vilka gingo
bättre där än hästar, så ett par hästar å ett par oxar de räknas
des här för ett bra ställe, men efter som tiden gick blev det allt
svårare att få någon att köra ett par oxar det var ett rysligt
skrikande mins jag (hit å nämmer) hit betydde höger å nämmer
var venster om oxarna skälvt förstod oxspråket vet jag inte
men i regel gick det bra, män när dett inte var roligt längre
så lade dom sej å det tjänade inget till att slå dem för dom gick
inte upp för ån dom skälvt ville, i så fall var det bättre att je dom
en beta eller något annat gott, det skulle ett vist harnlag att drass
med dessa såvliga djur, nu tror jag inte att det finns en dagoxe
Så började vi göra träsko till hästar för att gå på härren med
män dom tröttnade snart på de och så en å annan häst gick å bröt
benen av sej så fick dom ingen dräng att köra med hästar som

gick med tråskor, dessa tråskor var gjorda av seg slangbjörk 22 cm. i fyrkant med något rundade hörn å 4 cm. tjocka, ock så ett järklamoner spänt över hoven, med en träplatta som fick passas för varje hästjärnsko innuti som blev sedan fastgjord på skällva tråskoen, men det gick inte i många år så nu är det också slut, nu ligger dom mästa kårren i gräs, I min ungdom var det en skönant för en kar att sätta sej till en ko å mjölkka (det gick inte alls för än dom varit i Amerika å sett hur det gick till där) så det var uteslutande fruntimmers göra, å ^{så att} hålla mjölk kårren rena, mån fodra å gödsla ut hörde kararna till. Slakt var ju alltid kargöra, mån rengöringen av innålvorna var fruntimmersgöra, men sedan styckning å salltning brukade alltid verkställas av kararna likså om det var ett djur som skulle flåss till exempel en kalv, Fläsk brukade ligga i sallt i 6 veckor å de var mycke noga med gnidningen när det lades i karet å så sedan det var gnidit så det var fuktigt skulle det lavas så tåt som möjligt med sallt emällan å så pudras ordentligt på kött sidan med starkpeppar, å så vännas en gång i vechan å sedan i rök

I min ungdom hade vi ett originallt ähta par här, paret
har många minnen efter sej som nu inte många kan
göra om. dom var träskomakare båda, vi kan kalla
ham. Sven å hon kallades mor Bengta dom kunde såga
träskoalle så spånorna yrde emot å alltid hade dom stort
trä som klyvdes i fyra bitar för vart längde å Bengta
var så säker med yxan så det var en lust att se hon högg
upp dem i fyrkant så korrekt efter deras längd å så var det
Sven som barra å urholka å sen talde Bengta till ytterfa-
sonen så fint å flinght som den värste har, å skulle det
vara pudesho rydde å stoppade sammt spikade dessa på
fortare än kvickt, å var det trätofflor fick Sven göra bottnar-
na sen skar Bengta till ovanläder å spikade dessa så säkert
som någon har. Där blev ju gott om stichor å avfall så dom
hade alltid gott å varmt i stugan om vinterkvällarna å det
var inte alla hantverkslärningar som hade eldstad i sina
hamnar, då var det bara att knalla upp till Sven å Bengta
där var alltid varmt, hade dom så lite kahor å kaffe så kom snart
kaffekurran på, å värmen räckte till för alla

Här är en del så kallade bonnabya som hör till Hörs socken inga hantverkare utan bara små lantställe å vid sina perioder var det rätt gott om ungdommar för i verden i dessa byar, då var det inte ovanligt att dom ställde till så kallade kronojille var å en lade en krona till kallaset därav namnet, så gårdens folk som hade budat dom visste ju hur många som kom å därefter upphöp med kaffe socker å vetebrod många gånger blev det hemmbakat, kaffe två gånger hörde till å så dans på logan om stugan blev för trång, i regel var det både fiol å harmonika utav traktens egen ungdom å ofta räckte det åven till en eller två buteljer god kognack 3 kr. buteljen för god fransk kognack, så en varm god tody det var ju måst för lite staddgad ungdom med en killelek på bordet, å mostrarna satt i lillstugan vid lite extra starkt kaffe å diskuterade senaste nyheterna, å hur det gick till i deras ungdom, å alla gemylligt var på sitt håll, å det var ju inte alls ovanligt att det blev lite sång också, sen här mot småtimmarna var det till att följa varandra hem

Kreditsystemet var ett stort problem i slutet av adertonhundra alla hantverkare & handlande fick lämna årskredit, men lantbrukare skulle ha kontant, isynnerhet var det svårt för vagnmakare då dom köpte sitt mästa trä på rot av lantbrukare så skulle man skoga & låta såga i plank & lagra i minst 3 år. Eken det dubbla, & sen göra arbete & lämna års kredit, det kunde ju vara någon rättänkande bonde män dom hörde till undantagen, så på nyår var det ett farligt springande med nyårsräkningar innan man fick så man vågade sig till handlarna & göra rätt för sej skelväskade man räkning per post frågade dom inte stort efter, då kunde man få vänta i två år. Men hos handlarna där var smörgåsbordet dukat varje dag hela januari månad där skulle alla som kom & betala nyårsräkningar bjudas kaffe & smörgåsbord med mapps både en & två dom som ville hålla till godo & en stor rögersigar, & sen när stämningen blev lite uppåt passade alltid frun på att handla till sej saker som hon harske tiggat om hela året, du ska tänka nu har vi ju ett helt års kredit på detta, & så e ju mannen alltid lite medgärligare när han är på gott humör, & kvinnan hade ingen rösträtt på den tiden så hon fick använda lite av kvinnans list för att få sin vilja igenom

På min skoltid hade en lärarinna 300 kr. i kontant lön om året två små rumm med eldstad i ett, i form af en liten spis där hon fick laga sin mat å elda så värmen gick in i andra rummet mån veden hade hon gratis, några andra förmåner bestods inte, el. ljus fans inte på den tiden. En lärare hade 600 kr. en liten lägenhet med två rum å hög kostall å foder för en ko å grisastia men grisen fick han skälv köpa foder till, hade han då fru å sex barn så var det nog nära vältgränsen ibland, här i Flöör var det en mycke krävande platts vi var 125 barn för en lärare började kl. 8 hade en timma till middag från 12. till ett sedan var det att hålla på till klockan 5 inget ljus av något slag utan vad vår herre bestod å om vintren tog det iblan slut vid 3 tiden, så fick vi ha huvudräkning och dylikt eller berättade läraren reseskildringar, vi fick lära lite gloser i engelska å tyska vilket jag tyckte var mycke intresant, det var en ovanligt duktig å begåvad man, om sommrarna gnodde han mycke med en ny räknebok som han fick antagen som lärobok å han fick den även antagen i Danmark, kallades Kelins räknenötter

1885 hade vi en lantbrukar ute från en by som hörde till
Glöör å hans åkrar var ganska magra mån han ville ju gärna
bättra upp sitt jordbruk, å rådd för arbete var han inte han kom
på den ljusa iden att lägga in ansökan att få tömma alla
klosätt i hela samhället som på den tiden alltid var ute i går-
darna, å det ^{blev} beviljat på vilkor att han fick inte höra när
som hålst utan mycke tidigt om morgnarna innan män-
skor var uppe, å de gick ju bra i många år; han komposte-
rade å blandade med kalk å torvströ, och sedan bar hans åk-
rar skördar som det varit söderslälls finaste jord. Numera
har ju köpingen eget renhållningsverk å håller spannar
med härmetriskt tillslutna lock så dom kör ju med bil
numera mitt på ljusa dagen, mån det är ju snart måsl vatt-
en klossetter så vi följer med tiden så fort vi orkar. Vi har ett
ganska stort reningwerk som allt kloakvatten får passera
innan det släppes ut vidare, En stor soptipp som skötes
korekt å noggrant.

I fjor var det gämt 60 år sedan vi en femton stycken ungdomar träffades på trekanten vid åkersberg där två vägar stötte samman så där bildades en trekant vilken liksom var en särskild mötesplats för ungdom om lördags värvällar å sår skilt denna kväll har fastnat i minnet. Frans smålänning kallad, hade nämligen tillhandlat sej en harmonika (också kallad piglock) ny å glänsande fin, å proppfull av toner, som flödade ut i småktande melodier under Franss flingka fingrar, å mössan låg på marken i hopp att någon slant skulle finna vägen dit, som en jålp lill hans fina speleverk å han räknade rätt, man såg tillock med nån ynka liden vider pång, å träskorna flög av i vågagropen å haresockarna hade de inte lätt, mån va jorde de en gång, de var ju inte så titt man hade roligt, det var ju verkligen glädjefattiga tider, allt har nästan tillkommit sen dess, ingen telefon ingen biograf ingen T. W. ingen cykel eller moped eller motorcykel eller bil, av något slag inga flygmaskiner ingen reservoarpenna inga gummistövlar en gång, överklassen kunde ha galoscher mån dom

var sydda av läder jag mins dom första gummigaloscher-
na så fina å blanka, med rött yllefoder. (dom påstod att dom
var från Ryssland) Jag mins en skräddare som vänt tio-
tusen kronor i Danska klasslotteriet (vi hade inget lotteri
i Sverige då) å han blev ju så rik på en gång så han fråga
inte efter vad han kostar på sej så han köpte boms ett par gum-
mi galoscher å tog utan på sina risårpjexer å där fick dom
sitta till dom var uppslitna å dom håll ut skräddaren fast
han hade dom på ute så väl som inne, så dom var nog myc-
ke starka dom där ryska gummigaloscher. Men det var ju
nåje vi skulle tala om, vi ungdommar som träffades på
trekanten, vi kom överens att träffas fler gånger å då var
det någon som föreslog att vi skulle försöka bilda en
godtemplarloge så kunde vi ha trevligt om vintern och
så å då fick vi tag på en man som var inflyttad till
Höör som hade varit godtemplare förr, han hjälpte oss att skre-
va till Storlogen, å det fick vi ju gärna, mån denna
loge skulle ha ett namn, å då skulle vi komma med

vars ett namnförslag så skulle storlogen välja vilket dom tyckte passa best. Jag kom med namnet Karlavagnen å det blev antaget, skälv gjorde jag ju vagnar å så karlavagnen på himlen den har ju gått i så många tusen år så de blir nog ett starkt namn, å de har visat sej riktigt den vagnen går bra ännu, å ju fler där e i den vagnen ju bättre går den, de ju klart att den behöver smörjas då å då, å det blir den också, ja de var den beste vagn jag varit med att sätta ihop, å mycke trevligt hade vi under årens lopp, mån dom mästa startarna har blivit hempermitterade, så mej vetterligt är jag den ende av dom, som är kvar i livet än, mån var gång dom ska ha något högtidligt blir jag kallad, så dom är ju prisis som mina egna barn å barnbarn, vi hade ju stort 60 årsjubileum i fjol å då blev ju alla grejor ordentligt synade å befunnos väl skötta så den vagnen går nog hur länge som helst om den blir skött på de viset

I slutet på förra seklet å lite in i detta hade vi här i
Flöör en ganska orginell klockare, det påstods södra
Sveriges skickligaste fiolspelare, å mycke anlita'd vid då
mycke förekommande stora jula gille, å han kom järna,
för gladare vid mat å dryck var det nog svårt att leta upp,
annars på den tiden skulle dom ju bjudas både en å två
gångar å hötyas som det hette, vem som skulle gå först
till bordet, det var ju alltid först såkallad skänst smör
gåsbord, där var å en fick gå fram å ta för sej utav rätter
na så var där ju snappsar uppslagna, å där sammlades
gubbarna gärna å där var klockaren en bland dom första
han behövdes inte bjudas mer än en gång, å frodi å gemyt
lig såg han ut stort yvigt helskägg å en försvarlig kryll
katofs å ansiktet shen som solen när han såg mycke god
mat å dryck, sen dom då hade hållit på vid borden både
länge å väl, så var det fejlan som kom fram, å där
kunde han framtrolla dom måst underbara musikstyc
ke, skälvt påstod han att en spelman måste vara glad

annars blir där inget liv i musiken å det är nog sannt,
han hade varit förste fiolist vid stora teatern i Stockholm
mån han älskade landet å framförallt gjur. så han sökte
å erhöill klockarekallet i Flöör å där hörde ju en liten lantgård
till, vilken han i stort sett skötte med hjälp av en äldre
man, samt husföreståndarinna. någon fru hade han inte för
man får ju inte älska mer än en å här var det fejan som
var den bästa. Men så skulle ju jorden skötas, å då skaf
fades han sej ett par oxar, å en häst för lättare körslor å ett
par kor. Sedan klockaren väl bekantat sej med oxarna börja
de han plöja upp gammal gråsvall å det gick bra, så fick drä
ngen överta noak så kette hästen, så plöjde klockaren med sina
stutar så kallade han dem å dom kom våldans bra överens för
han sjöng högljutt fina oppra stycken för dem, å det var så
hert roligare att gå under oket för en så fin man än för
en bödtölp som bara svor å slog, å fick drängen å noak
harva efter det fina oxspannet. Klockaren plöjde gärna
vid mänsken å sjöng då sjöng då av sina lungors fulla kraft
då satt ofta flichor å beundrade sångaren å bacharna